

UCHWAŁA Nr 374/ 07
Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 27 czerwca 2007 r.

w sprawie przyjęcia Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2008.

Na podstawie art. 41. ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2001 r. nr 142 poz. 1590 z późn. zm.), art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz.U. z 2004 r. nr 116 poz. 1206 z późn. zm.), uchwała się, co następuje

§ 1

Przyjmuje się Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2008, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Świętokrzyskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wicemarszałek
Województwa Świętokrzyskiego

Zdzisław Wrzałka

Uzasadnienie
do Uchwały Nr 374/07
Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 27 czerwca 2007 r.

w sprawie przyjęcia Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2008.

W dniu 1 czerwca br. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego przekazało w formie elektronicznej wstępną wersję Kontraktu dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2008. Wstępna wersja Kontraktu Wojewódzkiego 2007-2008 została parafowana w dniu 4 czerwca przez Ministra Rozwoju Regionalnego oraz Marszałka Województwa Świętokrzyskiego.

Przepisy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz.U. nr 116 poz. 1206 z późn. zm.) nakładają obowiązek przyjęcia Programu Operacyjnego Województwa, zawierającego działania stanowiące podstawę realizacji Kontraktu Wojewódzkiego dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2008.

W związku ze zbliżającym się terminem podpisania Kontraktu Wojewódzkiego dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2008 istnieje potrzeba przyjęcia w/w programu.

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego

**Program Operacyjny
Województwa Świętokrzyskiego
na lata 2007 - 2008**

**finansowany w ramach
Kontraktu dla Województwa Świętokrzyskiego
na lata 2007-2008**

Załącznik do uchwały Zarządu Nr 374/07 z dnia 27 czerwca 2007

Kielce, czerwiec 2007 r.

Spis treści

Wstęp.....	5
1. Uwarunkowania społeczno-gospodarcze rozwoju województwa.....	6
2. Cele strategicznego rozwoju Województwa Świętokrzyskiego.....	7
3. Komponent finansowany w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006	8
4. Komponent finansowany w ramach środków budżetu państwa	15
5. Finansowanie Programu w roku 2007.....	16
6. System wdrażania Programu.....	17

Wstęp

Zgodnie z zapisami ustawy o samorządzie województwa¹ oraz ustawy o Narodowym Planie Rozwoju² samorząd województwa formułuje i realizuje politykę rozwoju regionu. W roku 2006 Sejmik Województwa Świętokrzyskiego uchwalił zaktualizowaną strategię rozwoju województwa, wyznaczając główne kierunki polityki samorządu regionalnego do roku 2020.

Strategia rozwoju województwa jest realizowana przez regionalne programy operacyjne. Samorząd województwa może uzyskać dofinansowanie realizacji regionalnego programu operacyjnego środkami budżetu państwa i środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej oraz innymi środkami pochodzącymi ze źródeł zagranicznych.

Niniejszy Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2008 obejmuje dwa komponenty:

- komponent regionalny Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006 (realizowany zgodnie z zasadą n+2 do 31 grudnia 2008 roku)
- komponent regionalny dofinansowany środkami budżetu państwa w wysokościach określonych corocznie w ustawie budżetowej

Alokacja środków na poszczególne priorytety i działania w ramach komponentów uwzględnia strukturę społeczno-gospodarczą województwa oraz realizowaną strategię rozwoju.

W latach 2007-2015 na obszarze województwa będzie realizowany również Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013 negocjowany obecnie z Komisją Europejską. Województwo będzie mogło ubiegać się o dofinansowanie działań w ramach tego Programu na podstawie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju³, na warunkach określonych przez Radę Ministrów.

---

¹ Dz.U 2001 nr 142 poz. 1590 z późn. zm.

² Dz.U 2004 nr 116 poz. 1206 z późn. zm.

³ Dz.U 2006 nr 227 poz. 1658 z późn. zm. – w trakcie nowelizacji

1. Uwarunkowania społeczno-gospodarcze rozwoju województwa

Województwo świętokrzyskie jest położone w środkowo-wschodniej części kraju na obszarze Wyżyny Kieleckiej, Niecki Nidziańskiej i Wyżyny Przedborskiej.

Świętokrzyskie należy do najmniejszych województw - liczy 11708 km² powierzchni (przedostatnia pozycja w kraju), zamieszkiwane jest przez 1,3 mln osób (trzynasta pozycja), a gęstość zaludnienia stanowi 90,2% średniej krajowej. Wskaźnik urbanizacji lokuje województwo na przedostatniej pozycji (w miastach mieszka 45,5% ludności). Stolica - Kielce - liczy 210 tysięcy mieszkańców. Województwo świętokrzyskie należy do słabiej rozwiniętych regionów - PKB na mieszkańca stanowi 77,4% średniej krajowej oraz 36,7% średniej unijnej

Świętokrzyskie otoczone jest 6 województwami (mazowieckie, lubelskie, podkarpackie, małopolskie, śląskie, łódzkie) z największymi aglomeracjami miejskimi w Polsce - Warszawską, Krakowską, Katowicką i Łódzką. Odległość od stolicy województwa do centrum tych aglomeracji mieści się w granicach 120 - 180 km. Województwo jest położone pomiędzy dwoma korytarzami infrastruktury transportowej relacji wschód-zachód o znaczeniu kontynentalnym (autostrady A-2 i A-4) oraz na wschód od korytarza relacji północ-południe (autostrada A1). Region nie posiada lotniska o charakterze regionalnym, nie jest dobrze skomunikowany z pozostałymi regionami kraju, a infrastruktura komunikacyjna jest słabo rozwinięta.

Wartość dodana województwa w usługach rynkowych stanowiła 44,6% (odległa, 14 pozycja), a w usługach nierynkowych - 19,5%. Zwraca uwagę relatywnie duży udział rolnictwa wytwarzającego 5,8% Wartości Dodanej Brutto (dwa razy tyle, co przeciętnie w kraju), co nie jest wszakże świadectwem nowoczesności sektora, a raczej przestarzałej struktury gospodarczej regionu.

W województwie nakłady na inwestycje są niższe w porównaniu z resztą kraju (2,3 tys. zł na głowę, to jest 73,7% średniej). Bardzo niskie, najniższe w kraju, są nakłady na badania i rozwój - stanowią zaledwie 10,6% średniej w kraju.

W województwie notuje się niskie nasycenie spółkami prawa handlowego (51,8% średniej krajowej, co daje 14 lokatę). Relatywnie dobrze prezentuje się wskaźnik pracujących (4 miejsce - liczone łącznie z pracującymi w rolnictwie indywidualnym), jednakże wykazuje on tendencję spadkową (o 11 pkt. proc.). Współczynnik aktywności zawodowej daje województwu świętokrzyskiemu odległą, czternastą pozycję.

Wysoka jest stopa bezrobocia rejestrowanego (20,6% na koniec 2005 r., 17,3% na koniec marca 2007), jednakże - podobnie jak w innych słabiej rozwiniętych obszarach Polski środkowej i wschodniej - rzeczywistą miarę bezrobocia można uzyskać biorąc pod uwagę także bezrobocie agrarne.

Znaczna część województwa objęta jest ochroną prawną (61,9%, co daje pierwszą lokatę w kraju). Obszary chronione koncentrują się zwłaszcza w centralnie położonych Górach Świętokrzyskich oraz nad doliną Wisły. Pomimo posiadania znaczącego potencjału rozwoju turystyki (np. uzdrowisko Busko Zdrój, Góry Świętokrzyskie, Sandomierz i in.), wskutek położenia na uboczu od głównych szlaków i słabo rozwiniętej infrastruktury transportowej i turystycznej, potencjał ten nie jest w pełni wykorzystywany.

Województwo świętokrzyskie jest postrzegane jako mniej atrakcyjne do lokowania kapitału. Inwestorzy, w tym zagraniczni preferują regiony zurbanizowane, posiadające dobrze rozwiniętą infrastrukturę komunikacyjną, w tym ułatwiającą dostępność do rynków zbytu. Świętokrzyskie zajmuje 15 miejsce w kraju pod względem liczby zarejestrowanych spółek

prawa handlowego z udziałem kapitału zagranicznego. Na koniec 2005 roku było to 500 spółek, co stanowiło 0,92% ogólnej ilości tego typu podmiotów zarejestrowanych w Polsce.

Przemysł Województwa Świętokrzyskiego ukształtowany został w ścisłym powiązaniu z istniejącymi tu zasobami surowców skalnych, chemicznych i energetycznych oraz z wielowiekowymi tradycjami związanymi z wytwarzaniem i obróbką metali. Duże zasoby różnorodnych kopalin stanowiły i stanowią dobre zaplecze do rozwoju produkcji materiałów budowlanych. Na terenie województwa w niewielkim stopniu reprezentowane są nowoczesne dziedziny gospodarki.

2. Cele strategicznego rozwoju Województwa Świętokrzyskiego

Samorząd województwa świętokrzyskiego, biorąc pod uwagę sytuację gospodarczą i społeczną regionu, uwarunkowania przestrzenne oraz jego niekorzystne relacje zewnętrzne wobec większych i mających lepszą pozycję regionów polskich i europejskich, jako cel generalny strategii stawia kwestię wzrostu atrakcyjności województwa.

Cel generalny: Wzrost atrakcyjności województwa fundamentem zintegrowanego rozwoju w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej
--

Atrakcyjność w tym ujęciu jest rozumiana jako relatywne wobec otoczenia polepszanie warunków inwestowania na obszarze województwa, zwłaszcza przez inwestorów zewnętrznych, jak również polepszanie warunków życia mieszkańców poprzez poprawę dostępności i standardu infrastruktury społecznej.

Do roku 2008 wiele projektów, zwłaszcza infrastrukturalnych będzie realizowanych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, z wykorzystaniem funduszy strukturalnych. Zadania kontynuowane obecnie z zakresu budowy regionalnego portu lotniczego oraz ochrony zdrowia będą mogły uzyskać wsparcie ze środków budżetu państwa ujętych w ustawie budżetowej na rok 2007 i 2008.

Za cel nadrzędny Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2008 uznaje się:

Tworzenie podstaw dla zwiększenia dostępności komunikacyjnej oraz atrakcyjności regionu dla rozwoju społeczno-ekonomicznego
---

Cel strategiczny Programu Operacyjnego jest zbieżny z celem generalnym oraz piątym celem warunkującym „Rozwój systemów infrastruktury technicznej i społecznej” określonymi w Strategii Rozwoju Województwa.

3. Komponent finansowany w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006⁴

Priorytet 1 – Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów

a) cele poprzez które realizowany jest priorytet (cele operacyjne)

- tworzenie warunków dla zwiększenia atrakcyjności lokowania kapitału w regionie poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej, skutkującą otwarciem nowych terenów inwestycyjnych,
- poprawa powiązań infrastrukturalnych pomiędzy stolicą regionu i ośrodkami powiatowymi a pozostałymi obszarami województwa dla zmniejszenia skali wewnętrznych różnicowań regionu,
- poprawa dostępności mieszkańców do infrastruktury technicznej i społecznej, w szczególności społeczeństwa informacyjnego oraz badawczo-rozwojowej, decydującej o możliwościach rozwoju regionu,
- tworzenie warunków dla zrównoważonego rozwoju umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie systemów ekologicznych.

b) uzasadnienie wyboru priorytetu

W porównaniu z większością województw oraz regionów Wspólnoty Europejskiej istnieje dysproporcja w zakresie wyposażenia infrastrukturalnego na niekorzyść świętokrzyskiego. Ze względu na znaczenie rozwoju infrastruktury technicznej dla zwiększenia atrakcyjności i konkurencyjności województwa oraz dla wykorzystania jego wewnętrznego potencjału rozwojowego uznano ten priorytet za najważniejszy w latach 2004-2006, przeznaczając na jego realizację 60% przewidzianych dla województwa środków z funduszy strukturalnych.

W ramach tego priorytetu realizowanych będzie pięć działań dotyczących rozbudowy regionalnego układu transportowego, infrastruktury ochrony środowiska, regionalnej infrastruktury badawczo-edukacyjnej, zachowania i odbudowy dziedzictwa kulturowego oraz infrastruktury społeczeństwa informacyjnego.

Duży problem stanowi wyczerpująca się przepustowość dróg przy jednocześnie nasilającym się ruchu pojazdów, dekapitalizacja dróg spowodowana niskimi nakładami na ich utrzymanie i modernizację, mała ilość przepraw mostowych oraz brak obwodnic obszarów zurbanizowanych, co powoduje liczne kolizje ruchu tranzytowego i lokalnego. Taka sytuacja ma negatywny wpływ na stan bezpieczeństwa na drogach, relatywne „oddalenie się województwa” od głównych krajowych i europejskich ośrodków wzrostu poprzez wydłużenie czasu podróży oraz podrożenie usług transportowych.

W ramach tego priorytetu realizowane będą przede wszystkim działania mające na celu taką rozbudowę i modernizację dróg wojewódzkich oraz wybranych dróg powiatowych, która

---

⁴ Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 2004-2006 przyjęty rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 1 lipca 2004 r. w sprawie przyjęcia Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006 (Dz. U. Nr 166, poz. 1745) wraz z Uzupełnieniem Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006 przyjętym rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie przyjęcia Uzupełnienia Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006 (Dz. U. Nr 200, poz. 2051 z późn. zm.)

zapewni spójność z krajowym i europejskim układem komunikacyjnym, a tym samym pozwoli na pełniejsze włączenie się regionu w procesy rozwojowe.

Rozwój gospodarczy musi następować z uwzględnieniem zasady racjonalnego gospodarowania środowiskiem. Istotnym problemem pozostaje poprawa jakości i zwiększenie dostępności wody do picia oraz ograniczenie ilości odprowadzanych do środowiska nieoczyszczonych ścieków komunalnych. Unowocześnienia wymagają stosowane systemy składowania i unieszkodliwiania odpadów oraz komunalne systemy grzewcze. Pilnego rozwiązania wymaga kwestia ochrony przeciwpowodziowej poprzez budowę i modernizację wałów oraz zbiorników retencyjnych, które mogą również być wykorzystywane gospodarczo np. do celów turystycznych.

Planowane w ramach tego priorytetu: budowa i modernizacja systemów wodociągowych i kanalizacyjnych, zagospodarowania odpadów, miejskich systemów ciepłowniczych oraz urządzeń przeciwpowodziowych pozwolą nie tylko na zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej ale także na lepsze udostępnienie dotychczas niedostatecznie wykorzystanych walorów krajobrazowych, przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego województwa dla celów turystyki i rekreacji.

W miarę postępu technicznego i cywilizacyjnego o sile i konkurencyjności regionu w coraz mniejszym stopniu decydują tradycyjne systemy infrastrukturalne (przy odpowiedniej skali nasycenia), zaś coraz większego znaczenia nabiera nowoczesna infrastruktura telekomunikacyjna i informatyczna oraz sieć placówek naukowo-badawczych zdolnych do prowadzenia własnej działalności innowacyjnej i transferu nowych technologii do gospodarki. Województwo świętokrzyskie, mimo znacznego w ostatnich latach zwiększenia liczby wyższych uczelni, zwłaszcza prywatnych, nadal zajmuje ostatnie miejsce w kraju pod względem liczby studentów studiów dziennych. Wiąże się to z brakiem uczelni wyższej o statusie uniwersyteckim oraz brakiem niektórych kierunków kształcenia (prawo, medycyna itp.), co wywołuje migracje uzdolnionej młodzieży poza województwo. Z drugiej zaś strony brakuje, zwłaszcza w uczelniach publicznych odpowiednio wyposażonej bazy obiektów akademickich (pomieszczeń dydaktycznych, laboratoriów, bibliotek, kampusów).

Szkoły wyższe i placówki badawcze mogą znacznie zdynamizować proces budowania społeczeństwa informacyjnego poprzez przygotowanie obecnych studentów a przyszłych liderów życia gospodarczego do szybkich przemian technologicznych i cywilizacyjnych, do nowych metod pracy. Bariery jest dotychczas niewystarczająca dostępność do podstawowej infrastruktury społeczeństwa informacyjnego oraz usług informatycznych. Rozwój infrastruktury, w tym regionalnych sieci teleinformatycznych oraz rozwój technologii informacyjnych spowoduje przede wszystkim poprawę dostępu do informacji, rozwój nowych form prowadzenia działalności gospodarczej oraz usług elektronicznych. Pozwoli także na znaczące zwiększenie liczby użytkowników internetu zarówno do celów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, usług publicznych, jak również edukacją młodzieży oraz ustawiczną edukacją dorosłych. Ważna rola w upowszechnieniu technik informacyjnych przypada samorządom terytorialnym, instytucjom publicznym oraz administracji publicznej, które to instytucje zastosują techniki społeczeństwa informacyjnego w swojej pracy.

Wysoko rozwinięte regiony budują swoją przewagę konkurencyjną nie tylko poprzez wzrost atrakcyjności miejsc pracy ale także tworząc mieszkańcom warunki do zaspokajania na określonym poziomie potrzeb wyższego rzędu, w tym dostępu do edukacji, dóbr kultury, zróżnicowanych możliwości wypoczynku i zagospodarowania czasu wolnego. Województwo świętokrzyskie to region o bogatych tradycjach historycznych i kulturowych (w tym także dziedzictwa wiejskiego i przemysłowego), posiadający obiekty o podstawowym znaczeniu dla kultury regionalnej, które mogłyby lepiej służyć różnorodnym działaniom kulturalnym, turystycznym i edukacyjnym. Wsparcie rozbudowy, modernizacji i adaptacji takich obiektów ułatwiłoby dostęp mieszkańców do kultury i zróżnicowanie oferty dla turystów a jednocześnie

aktywizowałoby region gospodarczo tworząc nowe miejsca pracy, generując nowe formy aktywności w sferze społecznej i przyczyniając się do zwiększenia atrakcyjności regionu dla potencjalnych inwestorów.

Obecny stan niedoinwestowania infrastruktury, zwłaszcza na tle sąsiednich województw dysponujących lepszą bazą, powoduje, że potencjalni inwestorzy zewnętrzni podejmują działalność gospodarczą poza województwem świętokrzyskim, natomiast inwestorzy lokalni tworzący nowe miejsca pracy są mniej konkurencyjni, ponosząc dodatkowe koszty wejścia na krajowe rynki zbytu.

c) spodziewane rezultaty priorytetu

- podniesienie atrakcyjności regionu dla lokowania inwestycji,
- wzmocnienie powiązań regionalnych z krajowymi ośrodkami wzrostu,
- wzmocnienie powiązań wewnątrzregionalnych oraz oddziaływania lokalnych ośrodków wzrostu,
- podwyższenia jakości środowiska przyrodniczego,
- wzmocnienie powiązań pomiędzy sektorem naukowo-badawczym a środowiskiem biznesowym,
- zwiększenie roli kultury jako czynnika rozwoju regionu,
- upowszechnienie technik społeczeństwa informacyjnego i ich zastosowań – zapewnienie dostępu do internetu.

Priorytet 2 – Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich

a) cele przez które realizowany jest priorytet (cele operacyjne)

- rozwój systemu szkoleń i doradztwa zawodowego dla poszukujących pracy,
- wspieranie osób rozpoczynających działalność gospodarczą,
- rozwój współpracy pomiędzy podmiotami gospodarczymi i szkołami wyższymi oraz instytucjami badawczymi,
- promowanie przedsiębiorczości w obszarze turystyki, zaliczanej do dziedzin „regionalnej szansy”

b) uzasadnienie wyboru priorytetu

O konkurencyjności regionu we współczesnej gospodarce podlegającej procesom globalizacji decydują głównie następujące czynniki: infrastruktura techniczna (ilość i jakość), istniejący potencjał gospodarki regionu, zdolność przedsiębiorstw regionu do konkutowania oraz jakość siły roboczej. Wzmocnienie konkurencyjności regionu w aspekcie rozwoju jego infrastruktury jest podstawowym celem priorytetu pierwszego.

Pozycja konkurencyjna gospodarki województwa świętokrzyskiego (wyznaczona wskaźnikiem PKB na mieszkańca, wskaźnikiem struktury sektorowej, struktury własnościowej, wielkością nakładów inwestycyjnych i innowacyjnych, wielkością i strukturą handlu zagranicznego) jest niezadowolająca. Stanowi ona pochodną wielkości i struktury inwestycji dokonywanych w przeszłości ale w sposób niekorzystny wpływa na zdolność do konkutowania w przyszłości, rozumianą jako możliwość sprzedaży wyprodukowanych dóbr i usług do innych regionów oraz zdolność skłonienia inwestorów do lokalizacji inwestycji w regionie. Ważną rolę w poprawie konkurencyjności regionu będą miały przedsiębiorstwa

tworzone w wyniku napływu kapitału zagranicznego, które dysponują nowoczesnymi technologiami i osiągają wysokie wskaźniki eksportu.

Województwo świętokrzyskie charakteryzuje jeden z najniższych w kraju wskaźników przedsiębiorczości, mierzonych stosunkiem ilości podmiotów gospodarczych przypadających na 10 tys. mieszkańców. Biorąc pod uwagę wadliwą strukturę przemysłu opartego w przeszłości o dotknięte kryzysem gospodarczym wielkie upadające zakłady przemysłowe, szansa na rozwój gospodarczy regionu upatruje się we wzroście konkurencyjności regionalnego sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Aktywność małych podmiotów jest jednak zagrożona marginalizacją. Wynika to z braku odpowiedniego zaplecza rozwojowego oraz słabości kapitałowej prywatnych przedsiębiorców, którzy w dłuższej perspektywie mogą zostać zepchnięci do roli dystrybutorów pokrewnych wyrobów importowanych.

Rozwój firm regionalnych w warunkach narastającej konkurencji wymaga wzmocnienia instytucji otoczenia biznesu, wspomagających prowadzenie działalności gospodarczej. Województwo świętokrzyskie posiada mniej niż przeciętnie w kraju rozwiniętą sieć instytucji wspierających rozwój przedsiębiorczości. Poza organizacjami gospodarczymi przedsiębiorców, fundacjami i agencjami rozwoju brakuje najistotniejszych organizacji infrastruktury ekonomicznej, w tym sieci inkubatorów, funduszy zabezpieczających przedsiębiorców przed ryzykiem przedsięwzięć gospodarczych, funduszy poręczeń kredytowych, jak też kompleksowej obsługi informacyjnej o różnych sektorach i obszarach rynku.

Należy zapewnić poprawę dostępności do pomocy doradczej i szkoleniowej w zakresie funkcjonowania rynków europejskich oraz do źródeł finansowania działalności, w tym pożyczek i kredytów, poręczeń i gwarancji kredytowych. Znaczącą rolę mogą odegrać regionalne środowiska naukowo-badawcze, które podejmą prace nad efektywnym wdrożeniem wyników własnych prac badawczych w przedsiębiorstwach w celach gospodarczych, będą tworzyć akademickie inkubatory przedsiębiorczości, wspierać i monitorować transfer innowacyjnych technologii. Działania wobec przedsiębiorstw już istniejących będą prowadzone w ramach programu resortowego SPO Konkurencyjność. W ramach regionalnego komponentu ZPORR pomoc będzie kierowana głównie do firm nowo powstających, w tym podmiotów tworzonych przez pracowników restrukturyzowanych przedsiębiorstw, zwłaszcza na terenach zdegradowanych przez przemysł.

Procesami restrukturyzacji objęte także zostaną obszary wiejskie, gdzie preferencje otrzymają osoby poszukujące nowych źródeł dochodów pozarolniczych. Dla obszarów wiejskich o cennych wartościach przyrodniczych i kulturowych oraz czystym środowisku szansą są prywatne przedsięwzięcia z zakresu rozwoju potencjału turystycznego, a szczególnie agroturystyka. Priorytetowo traktowane będą inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym, przyczyniające się do rozwoju przodujących dziedzin turystyki, w tym uzdrowisk. Warunkiem rozwoju turystyki jest przede wszystkim rozwój bazy noclegowej i gastronomicznej oraz centrów informacji i usług turystycznych dostosowanych do potrzeb odbiorców i propagujących nowe formy działalności turystycznej.

Pomoc w zakresie wzmocnienia bazy materialnej powstających mikroprzedsiębiorstw (budynki, wyposażenie, materiały) będzie uzupełniana działaniami na rzecz rozwoju kadr tych podmiotów.

Konkurencyjność gospodarki regionalnej w coraz większym stopniu zależy od zasobu wiedzy a jednym z podstawowych czynników decydujących o potencjale rozwojowym regionu są zasoby ludzkie, a więc mieszkańcy województwa z ich kwalifikacjami zawodowymi i wszechstronną wiedzą ogólną. Warunki dla rozwoju regionu może stworzyć tylko spójny, nowoczesny i elastyczny system kształcenia zawodowego młodzieży oraz

system ustawicznego kształcenia dorosłych, uwzględniający potrzeby regionalnego rynku pracy.

Największym wyzwaniem na najbliższe lata jest stworzenie warunków do osiągnięcia wyższej stopy zatrudnienia, czemu sprzyjać będą działania na rzecz większej mobilności zawodowej, w celu lepszego przystosowania się do zmieniających się potrzeb rynku. Podnoszenie kwalifikacji przez kadry przedsiębiorstw pozwoli na poszerzenie niezbędnej wiedzy technicznej, organizacyjnej, prawniczej i ekonomicznej. Przewiduje się więc tworzenie systemu zachęt dla przedsiębiorców, w tym sektora MSP do inwestowania w rozwój kadr. System kształcenia i doskonalenia kwalifikacji powinien przygotowywać pracujących także do kształtowania określonych postaw, sprzyjających aktywności na rynku pracy, umiejętności adaptacji i elastyczności form zatrudnienia.

Podstawowym warunkiem powodzenia tych działań jest zbudowanie modelu identyfikacji i wspomagania grup osób zagrożonych bezrobociem i tracących zatrudnienie w wyniku procesów rozwojowych i restrukturyzacyjnych.

Efektym bezpośrednim realizacji tego priorytetu w części dotyczącej zasobów ludzkich będzie optymalizacja struktury wykształcenia kadr, rozwój alternatywnych form doradztwa i pośrednictwa pracy oferowanych przez lokalnych i regionalnych partnerów instytucjonalnych, wsparcie szkoleniowe, zwiększenie oferty elastycznych form zatrudnienia i zdobywania doświadczeń zawodowych

c) spodziewane rezultaty priorytetu

- tworzenie nowych miejsc pracy, przede wszystkim w sektorach produkcyjnych o wysokiej wartości dodanej na zatrudnionego oraz w usługach turystycznej,
- optymalizacja struktury wykształcenia w dostosowaniu do potrzeb rynku pracy,
- podniesienie poziomu przedsiębiorczości mieszkańców województwa,
- rozwój współpracy pomiędzy regionalnymi instytucjami naukowo-badawczymi oraz lokalnymi firmami, w zakresie tworzenia i transferu innowacji,
- zmniejszenie stopy bezrobocia.

Priorytet 3 – Rozwój lokalny

a) cele poprzez które realizowany jest priorytet (cele operacyjne)

- tworzenie warunków do włączenia obszarów zagrożonych marginalizacją w procesy rozwojowe,
- przeciwdziałanie narastaniu wewnętrznych zróżnicowań w regionie pomiędzy regionalnymi i lokalnymi ośrodkami wzrostu a obszarami zagrożonymi degradacją,
- rozwój i modernizacja infrastruktury związanej z rolnictwem,
- rozwój infrastruktury lokalnej, tworzącej warunki do zwiększania inwestycji na obszarach wiejskich i małych miast,
- zapewnienie poprawy dostępności do infrastruktury społecznej na terenach wiejskich.

b) uzasadnienie wyboru priorytetu

Świętokrzyskie należy do grupy najmniej zurbanizowanych województw (45,8% ludności mieszka w miastach). Znaczna część obszaru województwa, w tym obszary o charakterze rolniczym, zdegradowane ekonomicznie i społecznie miasta średniej wielkości

położone w północnej części województwa oraz obszary przemysłowe z zagłębiu siarkowym są zagrożone trwałą peryferyzacją i marginalizacją dużej grupy mieszkańców. Roli czynnika aktywizującego rozwój tych obszarów nie spełniają małe miasta o niewystarczająco rozwiniętym potencjale. Na tych obszarach kumulują się takie niekorzystne zjawiska jak utrzymujące się długotrwałe bezrobocie, w tym wysokie bezrobocie agrarne, niskie dochody mieszkańców, niski stopień wykształcenia ludności oraz opóźnienia w wyposażeniu w infrastrukturę. Gminy wiejskie o niskich dochodach własnych mają ograniczone możliwości inwestycyjne. Gospodarka miast średniej wielkości leżących w północnej części województwa oraz w zagłębiu siarkowym w części południowo-wschodniej regionu, zdominowana była w minionym okresie przez duże zakłady przemysłowe (huta, zakłady przemysłu motoryzacyjnego, obronnego, metalowego zaliczane dzisiaj do schyłkowych branż przemysłowych. W większości tych zakładów, które przeprowadziły restrukturyzację działalności i majątku lub znajdują się w stanie upadłości, pozostały tereny i zabudowania, które po rewitalizacji powinny wzmocnić bazę ekonomiczną i społeczną miast. W tych miastach bardziej dotkliwie odczuwane są problemy społeczne stanowiące pochodną sytuacji gospodarczej, takie jak długotrwałe bezrobocie, wzrost przestępczości i patologii społecznych.

Celem priorytetu „rozwój lokalny” jest wspieranie lokalnych inicjatyw na rzecz integracji społecznej lokalnej i budowy społeczeństwa obywatelskiego. Aktywne włączenie społeczności wiejskiej w procesy rozwojowe regionu będzie możliwe zarówno poprzez odnowę i rozwój wsi, ochronę i kultywowanie dziedzictwa kulturowego, jak również rozwój infrastruktury lokalnej związanej z rolnictwem i obszarami wiejskimi.

Szansą na rozwój tych obszarów jest tworzenie warunków dla zwiększenia poziomu inwestycji lokalnych, które ułatwią prowadzenie działalności gospodarczej w małych miastach i na obszarach wiejskich, w oparciu o wewnętrzne potencjały gospodarcze. Pozwoli to na tworzenie nowych pozarolniczych miejsc pracy na wsi, zwłaszcza w rzemiośle oraz usługach na rzecz ludności i rolnictwa.

Biorąc pod uwagę dużą atrakcyjność przyrodniczą i kulturową województwa za ważną dziedzinę aktywizującą małe miasta i obszary wiejskie uznaje się turystykę, szczególnie agroturystykę i turystykę alternatywną, jako dziedziny w których mogą powstawać nowe, pozarolnicze miejsca pracy.

c) spodziewane rezultaty priorytetu

- poprawa struktury zatrudnienia,
- poprawa dostępu do infrastruktury technicznej i społecznej na terenach wiejskich i w małych miastach,
- dywersyfikacja źródeł dochodów ludności wiejskiej,
- zwiększenie aktywności społecznej i kulturalnej mieszkańców wsi,
- rozwój przedsiębiorczości mieszkańców,
- odnowa zabytkowych centrów miast.

Priorytet 4 – Pomoc techniczna

Realizacja tego priorytetu ma na celu wzmocnienie systemu zarządzania, kontroli i oceny komponentu Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2004 - 2006, wdrażanego w ramach ZPORR, jak również wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych w tym zakresie.

Zapewnienie wysokiej absorpcji środków przeznaczonych na finansowanie Regionalnego Programu Operacyjnego stanowi priorytetowe zadanie wszystkich instytucji zaangażowanych w proces programowania, wyboru i monitorowania projektów. Szczególnie istotne wydają się aspekty związane z zapewnieniem odpowiednich kwalifikacji personelu, wyposażenia instytucji zaangażowanych w proces wykorzystania środków z funduszy strukturalnych w sprzęt komputerowy, zapewnienie sprawnej i prawidłowej obsługi organizacyjnej paneli ekspertów, Regionalnego Komitetu Sterującego ds. rozwoju regionalnego oraz Świętokrzyskiego Komitetu Monitorującego programy rozwoju regionalnego.

Środki z Priorytetu 4 - Pomoc Techniczna w Województwie Świętokrzyskim przeznaczone są dla następujących instytucji:

- Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego,
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego (pełniącego również rolę Beneficjenta Końcowego/Instytucji Wdrażającej dla działań - 2.2., 2.5., 2.6., 3.4.),
- Wojewódzkiego Urzędu Pracy (pełniącego rolę Beneficjenta Końcowego/Instytucji Wdrażającej dla działań - 2.1., 2.3., 2.4.).

Wykaz działań Zintegrowanego Programu Operacyjnego 2004-2006 objętych Kontraktem Wojewódzkim dla województwa świętokrzyskiego

L.p.	Numer działania	Nazwa działania
1.	1.1.	Modernizacja i rozbudowa regionalnego układu transportowego
2.	1.2.	Infrastruktura ochrony środowiska
3.	1.3.	Regionalna infrastruktura społeczna
4.	1.4.	Rozwój turystyki i kultury
5.	1.5.	Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego
6.	1.6.	Rozwój transportu publicznego w aglomeracjach
7.	2.1.	Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie
8.	2.2.	Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne
9.	2.3.	Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa
10.	2.4.	Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi
11.	2.5.	Promocja przedsiębiorczości
12.	2.6.	Regionalne Strategie Innowacyjne i transfer wiedzy
13.	3.1.	Obszary wiejskie
14.	3.2.	Obszary podlegające restrukturyzacji
15.	3.3.	Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe i powojenne
16.	3.4.	Mikroprzedsiębiorstwa

17.	3.5.	Lokalna infrastruktura społeczna
18.	4.1.	Wsparcie procesu wdrażania ZPORR – wydatki limitowane
19.	4.2.	Wsparcie procesu wdrażania ZPORR – wydatki Nielimitowane
20.	4.3.	Działania informacyjne i promocyjne

4. Komponent finansowany w ramach środków budżetu państwa

Priorytet I. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjnej

Działanie 1.1. Poprawa jakości systemu transportowego województwa poprzez budowę lotniska regionalnego

cele operacyjne

- podniesienie dostępności komunikacyjnej i atrakcyjności inwestycyjnej województwa,
- lepsze połączenie systemu komunikacyjnego regionu z krajowymi i europejskimi korytarzami transportowymi,

uzasadnienie wyboru priorytetu

Podstawową barierą w rozwoju województwa jest słaba dostępność komunikacyjna regionu, mimo jego centralnego położenia. Województwo położone poza siecią międzynarodowych korytarzy transportowych TEN-T oraz nie dysponujące lotniskiem regionalnym, przegrywa konkurencję z innymi regionami w staraniach o pozyskanie liczących się inwestorów. Postępujący w ostatnich latach w naszym kraju dynamiczny rozwój komunikacji lotniczej, zarówno towarowej jak i pasażerskiej, decyduje o wzroście konkurencji regionów dysponujących lotniskiem międzynarodowym lub regionalnym. Powstanie nowego lotniska o odpowiednich parametrach w okolicy Kielc, jest warunkiem koniecznym dla wzmocnienia funkcji metropolitalnych stolicy regionu, rozbudowy Targów Kielce jako znaczącego w skali kraju ośrodka wystawienniczego, wykreowania usług turystyki kongresowej, dalszego rozwoju usług uzdrowiskowych w Busku-zdrój i Solcu-zdrój oraz zwiększenia zainteresowania inwestorów zewnętrznych lokowaniem kapitału w regionie. Port lotniczy otworzy nowe możliwości powszechnie dostępnego i szybkiego podróżowania, stanowiąc jednocześnie szansę na rozwój turystyki w województwie. By region świętokrzyski mógł w pełni włączyć się w ten proces, konieczna jest budowa wielofunkcyjnego portu lotniczego umożliwiającego całodobową obsługę na liniach krajowych i międzynarodowych krótkiego i średniego zasięgu. Dodatkową szansą jest włączenie się regionu w proces przygotowania do organizacji w Polsce mistrzostw Europy w piłce nożnej EURO 2012.

W pierwszym etapie ważnym zagadnieniem jest wykonanie prac przygotowawczych oraz pozyskanie gruntów pod budowę lotniska. Wsparcie tego przedsięwzięcia środkami budżetu państwa umożliwi dobre przygotowanie do realizacji projektu w ramach RPO 2007-13.

Działanie niniejsze jest komplementarne z działaniami podejmowanymi w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego – Działanie 1.1. „Modernizacja i rozbudowa regionalnego układu transportowego”.

Priorytet II. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury społecznej

Działanie 2.1. Unowocześnianie i rozbudowa systemu ochrony zdrowia

a. cele operacyjne

- poprawa jakości świadczonej opieki medycznej oraz poprawa dostępności usług medycznych,

b. uzasadnienie wyboru priorytetu i działania

O atrakcyjności województwa oraz jakości życia jego mieszkańców świadczy w dużej mierze stan szeroko pojętej infrastruktury społecznej, do której zaliczamy m.in. szpitale ogólne i specjalistyczne. Pod względem infrastruktury służby zdrowia, nasz region plasuje się na jednym z ostatnich miejsc w Polsce. Województwo Świętokrzyskie dysponuje najmniejszą w kraju liczbą szpitali ogólnych. Pod względem liczby łóżek szpitalnych na 10 tys. mieszkańców plasujemy się na 10. miejscu w kraju. Trudna sytuacja finansowa zdecydowanej większości placówek służby zdrowia na terenie regionu nie pozwala na samodzielne sfinansowanie koniecznych inwestycji, bez których nie jest możliwe podniesienie jakości opieki medycznej jak również poprawa dostępności usług medycznych, zarówno podstawowych jak i specjalistycznych. Dzięki wsparciu środkami budżetu państwa w ramach Kontraktów Wojewódzkich 2001-2003, 2004 oraz 2005-2006 zostały zakończone dwie ważne inwestycje – Centrum Kardiologii oraz Świętokrzyskie Centrum Onkologii, uzyskano znaczne zaawansowanie w rozbudowie szpitala w Starachowicach oraz kontynuowano prace przy budowie szpitala w Opatowie. Zakończenie prac budowlanych w tych szpitalach dzięki dofinansowaniu środkami budżetu państwa w latach 2007 i 2008 umożliwiłoby ich wyposażenie w nowoczesną aparaturę medyczną w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego 2007-2013.

Poprawa jakości usług publicznych z zakresu ochrony zdrowia, w dużym stopniu będzie decydować o jakości życia mieszkańców regionu, i może wpłynąć na tworzenie pozytywnego wizerunku regionu o wysokim standardzie szeroko rozumianego bezpieczeństwa społecznego.

Działanie niniejsze jest komplementarne do działań podejmowanych w ramach: Priorytetów 1 i 3 Komponentu regionalnego Zintegrowanego Programu Operacyjnego 2004-2006 - Działanie 1.3. „Regionalna infrastruktura społeczna” oraz Działanie 3.5 „Lokalna infrastruktura społeczna”. Wsparcie udzielone w ramach działania nie będzie miało charakteru pomocy publicznej.

5. Finansowanie Programu w roku 2007

Finansowanie Programu odbywać się będzie na podstawie umowy zawartej między stroną rządową a samorządową, zwanej Kontraktem Wojewódzkim.⁵

Wysokość środków z Budżetu Państwa przeznaczoną na współfinansowanie Kontraktu dla Województwa Świętokrzyskiego na rok 2007 określono:

- 1) dla działań ZPORR - w załączniku nr 2 do ustawy budżetowej na rok 2007 z dnia 25 stycznia 2007 r. (Dz. U. Nr 15, poz. 90) jako rezerwy celowe cz. 83, poz. 8;
- 2) współfinansowanie do 10% wkładu własnego jednostek samorządu terytorialnego projektów z zakresu upowszechniania szerokopasmowego dostępu do Internetu

---

⁵ Dz.U. 2007 nr 99 poz. 672

- (zaplanowane środki w poz. 38 rezerw celowych) uzależniono od złożenia przez samorząd województwa świętokrzyskiego poprawnych pod względem formalnym i merytorycznym wniosków o dofinansowanie poszczególnych projektów.
- 3) dla działań Komponentu finansowanego w ramach środków krajowych dotyczących inwestycji wieloletnich jednostek samorządu terytorialnego z zakresu ochrony zdrowia (wymienionych w załączniku nr 7 do ustawy budżetowej na rok 2000 z dnia 21 stycznia 2000 r. Dz. U. Nr 7, poz. 85) - w załączniku nr 2 do ustawy budżetowej na rok 2007 z dnia 25 stycznia 2007 r. (Dz. U. Nr 15, poz. 90) jako rezerwy celowe cz. 83, poz. 8;
  - 4) dla działań 1.1 i 2.1 Komponentu finansowanego w ramach środków krajowych z wyłączeniem inwestycji wieloletnich jednostek samorządu terytorialnego z zakresu ochrony zdrowia - w załączniku nr 2 do ustawy budżetowej na rok 2007 z dnia 25 stycznia 2007 r. (Dz. U. Nr 15, poz. 90), w części 83 i części 85.

Dofinansowanie środkami z Budżetu Państwa zadań Kontraktu jest ustalane w toku negocjacji i może być zróżnicowane w zależności od typu i rodzaju zadania. Kwota środków, jaką strona rządowa udostępni w roku 2008 do czasu zamknięcia Programu tj. na współfinansowanie działań Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006 oraz dokończenie inwestycji wieloletnich, będzie określona na podstawie ustawy budżetowej i wprowadzona do kontraktu wojewódzkiego w formie pisemnego aneksu.

Zasady dotyczące płatności, wnioskowania i uruchomienia lub przesunięcia środków, podlegają przepisom ustawy o finansach publicznych z dnia 26 listopada 1998 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.) oraz ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z 13 listopada 2003 r. (Dz. U. Nr 203, poz. 1966).

6. System wdrażania Programu

1. Działania objęte Programem Operacyjnym realizowane są poprzez wybrane projekty.
2. Wyboru projektów, w ramach Komponentu Regionalnego ZPORR, dokonuje Zarząd Województwa Świętokrzyskiego zgodnie z zasadami określonymi dla poszczególnych działań w obowiązujących podręcznikach procedur wdrażania Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006.
3. Lista projektów z zakresu ochrony zdrowia, w tym inwestycje wieloletnie w ramach Komponentu dofinansowanego ze środków budżetu państwa ustalana jest w toku negocjacji prowadzonych przez Ministra Rozwoju Regionalnego z Zarządem Województwa, na warunkach określonych przez Radę Ministrów.
4. Wyboru projektów dotyczących rozbudowy lotnisk regionalnych dokonuje Minister Transportu, po uzyskaniu opinii Ministra Rozwoju Regionalnego.
5. Minister Rozwoju Regionalnego na podstawie upoważnienia Rady Ministrów oraz Marszałek Województwa Świętokrzyskiego na podstawie upoważnienia Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego zawierają umowę o dofinansowanie ..... zwaną kontraktem wojewódzkim. Jeden egzemplarz Kontraktu przekazywany jest Wojewodzie Świętokrzyskiemu.

6. Zarząd Województwa określa wysokość wkładu własnego beneficjentów realizujących projekty w ramach *Komponentu dofinansowanego ze środków budżetu państwa*, celem zagwarantowania wynegocjowanego udziału strony samorządowej.
7. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego przekazuje Wojewodzie Świętokrzyskiemu:
  - uchwały w sprawie wyboru projektów wraz z wykazem wybranych projektów z kompletną dokumentacją właściwą dla poszczególnych projektów, zgodnie z zasadami określonymi dla poszczególnych działań w obowiązujących podręcznikach procedur wdrażania Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006,
  - komplet dokumentów dotyczących projektów realizowanych w ramach *Komponentu dofinansowanego ze środków budżetu państwa* (w tym harmonogram prac oraz deklarację współfinansowania)
8. Wojewoda Świętokrzyski zawiera z beneficjentami, których projekty zostały wybrane do realizacji w ramach działań objętych kontraktem, umowy o dofinansowanie projektów zgodnie z zasadami określonymi dla poszczególnych działań w obowiązujących podręcznikach procedur wdrażania Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006.
9. Kontrola, w tym kontrola finansowa z realizacji działań Programu prowadzona jest w sposób ciągły i dotyczy:
  - 1) prawidłowości stosowanych procedur określonych w obowiązujących podręcznikach procedur wdrażania Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006;
  - 2) efektywności i skuteczności realizacji działań;
  - 3) prawidłowości i skuteczności realizacji projektów.
10. Ocena ⁶ realizacji działań programu dotyczy:
  - a. kompleksowego oddziaływania na podnoszenie poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej województwa;
  - b. osiągania celów zdefiniowanych w programach objętych kontraktem;
  - c. skutków oddziaływania na sytuację społeczno-gospodarczą województwa.

---

⁶ Ocenę o której mowa, przeprowadza się zgodnie z rozdziałem 10 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206 z późn. zm.).